TYJ
TYÖTTÖMYYSKASSOJEN YHTEISJÄRJESTÖ

Lausunto

30.1.2019



Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

# Lausunto hallituksen esityksestä laeiksi Kasvupalveluvirastosta, kasvupalvelujen asiakastietojen käsittelystä ja turvallisuusselvityslain 37 §:n muuttamisesta (HE 266/2018)

## Kasvupalveluvirasto

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö kannattaa sitä, että jatkossa kasvupalveluiden tietojärjestelmät sekä digitaaliset ja sähköiset palvelut keskitetään koko maassa yhdelle taholle. Tämä on omiaan yhtenäistämään käytäntöjä koko maassa. Muussa tapauksessa käytännöt muodostuisivat ajan myötä jokaisessa maakunnassa omaan suuntaansa. Yhtenäinen asioiden käsittely on erityisen tärkeää työnhakijoiden yhdenvertaisen kohtelun kannalta.

## Tietojärjestelmä

Hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun kannalta on samalla tavalla tärkeää, että maakunnat käyttävät jatkossa yhtä yhtenäistä rekrytoinnin ja työllistymisen asiakastietojärjestelmää. Myös palveluiden tehokkuuden ja seurattavuuden kannalta on tärkeää, että kasvupalveluja varten on olemassa yksi valtakunnallinen järjestelmä, jota kaikki palvelujen järjestäjät ja tuottajat käyttävät.

Esityksessä on keskitytty pelkästään kasvupalveluiden ja yksityisten palveluntuottajien toimintaan rekrytointiprosessissa ja työllisyyden hoitamisessa. Työnhakijan kokonaisprosessin kannalta esitys keskittyy työvoimapoliittiseen osaan palveluprosessia ja siihen liittyviä tietovirtoja. Esityksessä ei käsitellä palveluprosessin suhdetta etuusprosessiin ja tietovirtoja etuusprosessista palveluprosessiin päin.

Esityksessä on vain muutama hajanainen huomio siitä, että työttömyysetuuksien maksajat, työttömyyskassat ja Kela, ovat osa työttömän palveluprosessia omalta osaltaan. Työttömyysetuuksien maksajat tarvitsevat erilaista työnhakijoita koskevaa tietoa, joka kerätään rekrytoinnin ja työllistymisen asiakastietojärjestelmään (osin palveluntuottajilta ja osin työnhakijoilta) ja toisaalta tähän järjestelmään kerätään paljon tietoa työnhakijasta myös työttömyysetuuksien maksajien järjestelmistä. Samaan aikaan suunnitellaan, että työttömyysetuuden maksajat hoitavat tulevaisuudessa merkittävää osaa niistä tehtävistä, joita hoidetaan nyt työvoimahallinnossa.

Tämä lisää maksajilta rekrytoinnin ja työllisyyden asiakastietojärjestelmään toimitettavaa tietoa, joka vaikuttaa esimerkiksi työnhakija-asiakkaan palveluntarpeen arviointiin. Esimerkiksi päätoimisten opintojen tai päätoimisen yritystoiminnan aloittaminen olisi mahdollista toimittaa etuuden maksajalta palvelun tuottajien tietoon tämän tietojärjestelmän kautta. Nyt käsittelyssä olevassa hallituksen esityksessä on otettu huomioon tietovirta kasvupalveluista maksajiin, mutta ei päinvastaista tietovirtaa.

Tietovirta maksajilta rekrytoinnin ja työllisyyden asiakastietojärjestelmään tulee olemaan laajaa ja se sisältää julkisuuslaissa tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja ja osin myös tietosuoja-asetuksessa tarkoitettuja erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja (ainakin ammattiliiton jäsenyys on pääteltävissä työttömyyskassajäsenyydestä). Tuntuu käsittämättömältä, että tältä osin ei olisi tarpeellista määritellä lainsäädännössä rekisterinpitäjästä, käyttöoikeuksista, tietojen käyttötarkoituksesta, tietosisällöstä, vastuusta tietojen oikeellisuudesta ja säilytysajoista.

Käsittelyssä oleva hallituksen esitys on siis puutteellinen ja tulee todennäköisesti täydennettäväksi hyvin pian. Toinen vaihtoehto on, että samaa asiakastietojärjestelmää koskevat säännökset annetaan kokonaan toisessa laissa, esimerkiksi työttömyysturvalaissa, mihin käsittelyssä olevassa hallituksen esityksessä on viitteitä.

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö on huolissaan siitä, että työttömän työnhakijan palveluprosessia kehitetään nyt hyvin organisaatiokeskeisesti, mitä nyt käsittelyssä oleva hallituksen esityskin kuvastaa. Työttömän työnhakija-asiakkaan näkökulmasta kyseessä on kuitenkin yksi prosessi hänen työttömyysasiansa hoitamiseksi. Tämä prosessi pitäisi rakentaa mahdollisimman selkeäksi ja yksinkertaiseksi asiakkaan näkökulmasta. Lopputuloksena tulisi olla järjestelmä, jossa tieto liikkuu sähköisten järjestelmien välillä ilman, että työnhakija-asiakkaan tarvitsee selvittää samaa asiaa usealle toimijalle erikseen palveluprosessin eri vaiheissa. Tätä tavoitetta ei edistä se, että saman asiakastietojärjestelmien eri tietovirroista annetaan eri aikaan erilaisia säännöksiä mahdollisesti vielä eri säädöksissä.

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry

Niina Jussila
toiminnanjohtaja
050 911 8511
niina.jussila@tyj.fi